

SPOR TESİSLERİNİN İŞLETMESİ ANKARA ÖZEL YÜKSELİŞ KOLEJİ SPOR TESİSLERİ

THE MANAGEMENT OF THE SPORTS ORGANIZATIONS THE SPORTS ORGANIZATIONS OF ANKARA PRIVATE YÜKSELİŞ COLLEGE

Mehmet GÜÇLÜ*

ÖZET

Spor tesisleri, spor faaliyetlerinin yapıldığı, sporcuya ve spor severe hizmet sunan mekanlardır.

28 Mayıs 1986 tarih ve 19120 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmasıyla Ankara Valiliği ve İl Bölge Müdürlüğü'nün izniyle 15 Haziran 1991 yılında Yükseliş Koleji Spor tesisleri faaliyete geçmiştir.

Ankara Söğüt özü mevkiinde hizmet veren Yükseliş Koleji Spor tesisleri 60.000 m² kapalı olmak üzere 63.000 m² alanda inşa edilmiştir. Olimpik yüzme havuzu, alt ve üst salon içinde tenis kortu, bu pateni sahası, basketbol, voleybol, hentbol ve dokuz adet antrenman potası olan kapalı salon, iki adet sauna, bir adet kondisyon ve aerobik salonu, halı sahası ve su topu takımları, dalgıçlık ve cankurtaran kursları ve diğer spor dallarında ücretli belirlenmiş programlar dahilinde profesyonel anlayış içinde hizmet sunulmaktadır.

Yükseliş Koleji Spor tesisleri Yönetim sistemi, tesisler genel müdürü, ön büro müdürü, su sporları genel müdürü, spor müdürü ve idari personel ve branş antrenörleri ile spor severlere ve sporculara hizmet vermekteler.

Anahtar Kelimeler: Spor Tesisleri, Yükseliş Koleji

ABSTRACT

Sports facilities are the places where sports activities are done, services rendered to athletes and those who like sports activities. Sports facilities of Yükseliş Collage was activated with the permission of governership of Ankara and province local directorate, published on 28 May 1986 in official newspaper numbered 19120. Yükseliş Collage sport facilities constructed up in Söğütözü.

Facilities has an olympic swimming pool, tennis courts, ice skating area, basketball, volleyball, hentball areas, nine exercises places, two saunas, an aerobic saloon, carpeted area and waterball tools. In addition, diving courses and ambulancing courses are offered. Ali thes facilities are used in the frame wank of a program whjch requines somefee. Administration of Yükseliş Collage Sports facilities includes general directorate of facilities, office manager, water sports manager, sports manager and administrative personal and branch trainer.

Key Words: Sport Facilities, Yükseliş Collage

I.GİRİŞ

Spor tesisleri denildiği zaman üzerinde sportif faaliyetlerin yapıldığı her türlü yapılar (salon, stadyum, pist vb.) akla gelmektedir. Bunların dışında çeşitli sportif etkinliklerin yapılmasına imkan veren koru, orman, ırmak, kanyon gibi arazileri de bu kavramın içinde düşünmek mümkündür (Doğu, 1990). Bir başka ifadeyle, spor tesisleri, spor

faaliyetlerinin yapıldığı, sporcuya ve spor severlere hizmet sunan mekanlardır.

Günümüzde ülkelerin kalkınmışlığını gösteren önemli etkenlerden biri de spora verdikleri önem ve spor politikaları, spora ayırdıkları zaman, eğitim ve hükümetlerin tesisler ve spor çalışmaları için ayırdıkları bütçeleri ve fonlarıdır. Ayrıca ülkeler, spor faaliyetleri ile ülkelerinin teknolojik, ekonomik, tarihi ve kültürel zenginliklerini çeşitli spor yarışmalarında

sergileme ve propaganda imkanları elde etmektedirler.

Bir ülkede sporun gelişip yaygınlaştığını anlayabilmek için spor ortamının oluşturulmuş olmasına ve sayıca tesis ve sporunun yeterli olup olmadığına bakmak gereklidir. Bilindiği gibi spor ortamı, spor saha ve tesisleri, spor araç ve gereçleri, spor öğreticileri ve yöneticileri ile sportif organizasyonlardan oluşmaktadır. Bu unsurlardan birinin veya birkaçının olmaması halinde o ülkede sporun sağlıklı bir gelişiminin olduğu söylenemez (Salman, 1992).

Ülke şartlarına has olarak sosyo-ekonomik ve politik sebeplerle kurulan kamu teşebbüslerinde üretim faktörlerinin sahibi devlet, özel idare, belediye, üniversite ve 3289 sayılı kanunun 28.maddesi ile özel teşebbüslerdir (Ekenci, 1990).

Spor, bazı ülkelerde kısmen ya da tamamen özel sektörler tarafından yürütülmektedir. Türkiye'de ise, hem sosyo-kültürel öneminden, hem de özel sektöre yeterli miktar ve nitelikte karşılanamamasından dolayı (Ekenci, 1990), sportif yatırımlar devlet tarafından yönlendirilerek yarı merkezi bir anlayışla, Özel Yükseliş Koleji örneğinde olduğu gibi, plan ve programı devlet tarafından denetlenerek açılmasına izin verilmiştir. Ancak, sporun, hükümet plan ve programlarında yer alan hedeflerine, arzu edilen sürede varılmamasının nedenleri olarak, birtakım strateji hataları ve mali imkânsızlıklar gösterilebilir (Ekenci, 1990). Anayasamızın 58. ve 59 maddelerinde "Bütün vatandaşların spor yapmaları devletin yükümlülüğü altındadır, her vatandaş devletin imkanlarından eşit miktarda faydalanmalıdır" denmesine rağmen, ülkemizdeki spor tesislerinin gerek nicel, gerekse nitel olarak, her iki yönden yetersiz olduğu ve önemli sorunları olduğu bir gerçektir.

Spor tesislerinin yapımındaki politikalar, dünyadaki hızlı gelişmeye henüz ayak uyduramamıştır. Sporda ileri gitmiş ülkeler, spor tesislerinin yapımına büyük önem vermekte, hatta sporu bir bilim dalı kabul ettikleri gibi spor mimarı ve mühendislik hizmetlerini, spor biliminin birer kolu olarak değerlendirmektedirler. Bizde ise tesis yapımı, Cumhuriyet döneminde ele alınmış, önceleri çok yetersiz olan tesisler 1960 yılından sonra Spor-Toto gelirlerinden sağlanan mali kaynaklarla yapımının hızlandığı görülmüştür (Demirci, 1986:76). 1986'dan sonra çıkarılan bir kanun düzenlemesi ile özel spor tesisleri açılması sağlanmıştır (28 Mayıs 1986 tarih ve 19120 sayılı Resmi Gazete).

Ankara Özel Yükseliş Koleji Spor Tesislerinin Kuruluşu

Ankara Özel Yükseliş Koleji'nin Spor Tesisleri, 28 Mayıs 1986 tarih ve 19120 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 3289 Sayılı Kanunun 28. Maddesinde belirtilen "Özel Salonların Açılması Yönetmeliği"nin 10. Maddesi ile Ankara Valiliği ve Ankara İl Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğü'nün onayları ile, Mayıs 1991'de kurulmuş ve tesis, 15 Haziran 1991 tarihinde faaliyete geçirilmiştir. Okul olarak uzun bir geçmişi olan Özel Yükseliş Koleji, 20 spor branşında faaliyet göstermiştir. Bu faaliyetler hakkında ileride geniş bilgi verilecektir. Olimpik yüzme havuzu, alt ve üst salonu içerisi de tenis kortu, buz paten sahası, basketbol, voleybol, hentbol yapılabilen ve dokuz adet antrenman potası bulunan kapalı salon, iki adet sauna, bir adet kondisyon ve aerobik salonu ve nizami olmayan halı saha mevcut olan Söğüt Özü Tesisleri 60.000 metre kare kapalı alan olmak üzere, 63.000 metre kare üzerine inşaa edilmiştir.

Bu çalışmanın amacı, özel bir kuruluş olan Ankara Özel Yükseliş Koleji'nde spor tesisi işletmesinin faaliyetlerini ve verimliliğini incelemektir.

Metod

Bu çalışma betimleyici bir incelemedir. Sadece, Ankara Özel Yükseliş Koleji'nin Spor Tesisleri alındığı için bir "durum incelemesi"dir (case study). Bu incelemede veriler, kaynak taraması ve görüş tekniği ile elde edilmiştir.

Ankara Özel Yükseliş Koleji'nin Spor Tesislerinde yöneticilik yapan tesis Genel Müdürü, Ön Büro Müdürü ve Su Sporları Müdürü ile görüşmeler yapılmıştır. Tesislerle ilgili yazılı dokümanlar ise, Ön Büro Müdüründen temin edilmiştir.

İlgili Kavramlar

Bu kısımda, konu ile ilgili bazı kavramlar aşağıda açıklanacaktır.

Yönetim: Bir amaca ulaşma yolunda girilen işlerin ve faaliyetlerin toplamıdır (Cemalcılar ve arkadaşları, 1991:95).

İşletme (enterprise business-unit): Kişilerin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla üretim faktörlerini uyumlu bir biçimde bir araya getirerek, ekonomik mal ve hizmet üretmek ve/veya pazarlamak için faaliyette bulunan kuruluştur (Can ve arkadaşları, 1984: 5).

İşletme Yönetimi: Belli bir amaca ulaşmak için insanların faaliyetlerini planlamak, örgütlemek (organizasyon), düzenlemek (koordinasyon), yönlendirmek ve denetlemek (kontrol), diye tanımlanır (Cemalcılar ve diğerleri, 1991:5-6).

Türkiye'deki spor tesisleri işletmeciliği politikası, genel olarak kamu kuruluşlarında olması hasebiyle özel spor işletmeleri 1986 yılında yürürlüğe giren özel spor işletmeleri yönetmeliği ile faaliyetlerine başladılar. Batıda çok yaygın bir şekilde organize olmalarına rağmen, ülkemizde Yükseliş Spor tesisleri ilk özel spor işletmeleri örneğini teşkil etmekte. Bu tür işletmelerin gayesi hizmetinin pazarlamasını yaparak bunu paraya tahvil etmektir.

Müteşebbis: Mal veya hizmet üretmek ve/veya pazarlamak üzere, sahip olduğu sermayeyi (kapitali, varlığı) tehlikeye koyarak veya başkalarının sermayesinden yararlanır. Tek başına kendi emeğini kullanacağı gibi başkalarının emeğini satın alarak da çalışabilir (Cemalcılar ve arkadaşları, 1991:4).

Verimlilik : En az çabayla en çok işin başarılması veya üretim ile bu üretime katılan etkenler arasında kurulan bir orandır. Peter Durcker ise, verimliliği, kaynakların iyi bir şekilde kullanılması olarak tanımladıktan sonra, yaşam standartlarının yükseltilmesinde ve iş hayatının canlandırılmasında kaynakların iyi bir şekilde kullanılması olarak tanımlanmaktadır (Timur, 1984:8).

Pazarlama: Malların ve hizmetlerin, üreticilerden tüketicilere doğru hareketini sağlayan türlü faaliyetler toplamıdır (Cemalcılar ve arkadaşları, 1991:144). Bazı işletmelerde alım (tedarik) faaliyetleri ile satış (sürüm) faaliyetleri pazarlama (marketing) adı verilen bir tek departmanda örgütlenmektedir. Pazarlama departmanı satın alma, taşıma, depolama, standartlaştırma, Pazar araştırması, sigortalama, satış, fiyatlandırma ve ve buna benzer işler görür (Tosun, 1982:4141).

II. SPOR TESİSLERİNİ YÖNETİMİ VE FAALİYETLERİ

Bu bölümde Ankara Özel Yükseliş Koleji'nin Spor Tesislerinin yönetsel yapısı ve faaliyetleri incelenecektir.

Ankara Özel Yükseliş Koleji'nin Spor Tesislerinin Yönetsel Yapısı

Yönetim, insanların işbirliğini sağlama ve onları bir amaca doğru yönlendirmek ve yürütme faaliyet ve çabalarının toplamıdır (Tosun, 1982:7). Örgüt amaçlarının etkili ve verimli olarak gerçekleştirilmesi maksadıyla, planlama, örgütlenme, yürütme, koordinasyon ve kontrol fonksiyonlarına ilişkin, kavram, ilke, teori, model ve tekniklerin, sistematik ve bilinçli bir biçimde, maharetle uygulamasıyla ilgili faaliyetlerin tümüdür (Baransel, 1979:25).

Yönetim süreci ve örgütsel davranışlarla ilgili, kavram, ilke, teori ve tekniklerden oluşan, sistematik ve bilimsel bilgi topluluğu niteliğini taşıyan yönetim düşüncesinin (biliminin) bir takım teorik ve pratik amaç ve yararları mevcuttur. Yönetim bilimi uygulamalı bir disiplindir. Bu denkleme, teorik amaçları yanında pratik ve pragmatik amaçlara da sahiptir. Nihayi olarak, yönetsel ve örgütsel etkinlik ve verimliliği arttırmaktır. Buna göre, yönetim düşüncesinin yarar ve fonksiyonları şöyle sıralanabilir (Baransel, 1979:33-34):

1. Yönetim uygulamalarını, kolaylaştırmak, basitleştirmek ve yönetsel etkinlik ve verimliliği arttırmak,
2. Örgütsel etkinlik ve verimliliği arttırmak ve
3. Yönetim eğitim ve öğretimini kolaylaştırmak ve hızlandırmak, , şeklinde belirtmek mümkündür.

Spor yönetimi ise, sporda yönetimi meydana getiren unsurların en iyi şekilde sevk ve idaresi için gereken yönetim tekniğini bulmaya çalışan spor biliminin bir koludur. Bu yönetim kolunun amacı, spor yönetimi unsurlarının en verimli şekilde işlenmesi için gerekli olan az insan, az para, az malzeme, az zaman, az yer esaslarına dayanarak israfı fırsat vermeden en iyiyi yapmaktır (Demirci, 1986:14).

Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda , Özel Yükseliş Koleji Spor Tesislerinin yönetim amacı her şeyden ön ve maddi gelir sağlamak olduğundan en verimli şekilde üyelerine, öğrencilerine ve kursiyerlerine tesislerindeki hizmeti sunmaktır. Tesisin örgüt şeması aşağıda verilmiştir.

Şema 1

GENEL MUDUR

GENEL MUDUR DANIŞMANI

GENEL MUDUR SEK.

MUHASEBE ŞEFİ

GENEL MÜDÜRLÜK BÜRO MÜDÜRÜ	SU SPORLARI MÜDÜRÜ	SPOR MUDURU	YİYECEK BESLENME
ESEPSİYON	YÜZME ANTRENÖRÜ	TENİS	HAVUZ BAR
ANTRAL	ATLAMA ANTRENÖRÜ	KONDİSYON	RESTORANT
	SU TOPU ANTRENÖRLÜĞÜ	SAUNA	YEMEKHANE
		BASKET BOL	
		HALI SMHA	

Genel Müdürlük

Spor tesisleri, başında bulunan genel müdüre, doğrudan okulun sahibi ve yöneticisi H.Ali Demirel'e bağlı olarak çalışmaktadır. Ayrıca, 3289 Sayılı Kanunun özel beden eğitimi ve spor tesisleri

yönetmeliğinin 17. Maddesi gereği Valilik emri ile protokolle il bölge birincilikleri, Milli Eğitime bağlı okul içi beden eğitimi il müsabakaları, Türkiye gruplar, Türkiye şampiyonaları ve Uluslararası müsabakalar bu tesislerde tertip edilebilir.

Genel Müdüre bağlı olarak bir genel müdür, danışmanı, bir sekreter ve muhasebe şefi bulunmaktadır.

Ön Büro Müdürlüğü

Genel müdürlüğe bağlı olarak ön büro müdürlüğü bulunmaktadır. Bu müdürlüğü alt birimleri ise resepsiyon ve santraldir. Ön büro müdürlüğü, daha önceden hazırlanmış olan spor tesisinin çalışma ve aktivite programlarını tanıtım, kiralama tekliflerini alma, matbu hazırlanmış olan üye kayıt formları ile yapılan başvurulan değerlendirmek ve programa göre sınıflandırmaktır. Çevre ile irtibatı sağlama görevini üstlenmiştir.

Su Sporları Müdürlüğü

Su sporları müdürlüğüne bağlı olarak, yüzme antrenörleri, atlama antrenörleri, su topu antrenörleri ve bu antrenörlerin yönettikleri su sporlarına ağı olan kurslar ve çalışma programları bulunmaktadır. Su sporlarına bağlı sekiz antrenör, bir cankurtaran ve bir havuz bakıcısı çok yüklü bir programla hizmet vermektedir.

Spor Müdürlüğü

Spor müdürlüğüne bağlı olarak, tenis, kondisyon ve aerobik, saunalar, basketbol, halı saha birimleri çalışmaktadır. Bu birimlerde altı antrenör ve uzman, üç tane de hizmetli görev yapmaktadır. Ayrıca kapalı salonda bir adet buz paten salonu, güneşlenme terası mevcuttur.

Ankara Özel Yükseliş Koleji Spor

Tesislerinin Faaliyetleri

Spor saha ve tesisleri, sporun bizzat uygulandığı yerler olarak karşımıza çıkmakta ve sporun fiziksel mekanını oluşturmaktadır (Salman, 1992:85). Spor tesisleri sağlıklı her nesil yetiştirilmesinde beden eğitim ve sporun temel araçlarıdır. Bu tesisler, beden ve ruh sağlığını geliştirmek amacıyla, sporun günlük faaliyet içine girmesi için her yaştaki kişileri seyirci durumundan kurtararak aktif spor yapmalarını sağlayarak amatör sporcuların uluslararası seviyede başarılı olmaları için kurulmuşlardır (DPT, 1994:296). Bu genel amaçla kurulacak tesisin, ülkenin nüfus yoğunluğu, iklim şartları, yörenin spor potansiyeli, eğitim seviyesi, ekonomik şartları ve ulaşım şartları gibi belli prensiplere göre ve spor yapacak insanları cezbedecek, ergonomik ve hijyenik açıdan güzel, mimari estetiğe uygun inşa edilmelidir.

Aşağıda Özel Yükseliş Koleji Spor Tesisleri ve belli başlı faaliyetleri incelenecektir.

Olimpik Havuz

Hangisi olursa olsun her havuz büyük miktarda para harcaması gerektirir. Başlangıçta inşaat önemli yatırımlar istediği gibi daha sonra işletmesinde yüksek masrafların nedeni olmaya devam eder (Şıpal, 1987:5)

Ankara Özel Yükseliş Koleji yüzme havuzu bir Alman firmasının müşavirliğinde, Türk teknisyenleri tarafından iki yılda inşaa edilmiştir.

Havuz olimpik ölçülere uygun olarak, eni:25 m., boyu:50 m. olup sekiz kulvarı vardır. Atlama çanağının derinliği 5.40 m.'dir. diğer bölümdeki derinliği 1.90 m., 1 m., 3.5 m ve 7.5 m,'lik sabit atlama platformları vardır. Havuzun yaz ve kış su ısı 24-26 derece; ortalama ısı 26-28 derecedir. Filtrelerin çalışması elektronik panodan takip edilmektedir. Ayrıca 10 m. boyunda 5 m. eninde, 0.80 m. derinliğinde ve en derin yeri 1.60 m. olan bir "çırpınma havuzu", yüzme bilmeyenler için kullanılmaktadır. Seyirciler için 650 koltuk mevcuttur. Ayrıca yan hizmetler olarak 300 kişiye hizmet verebilen güneşlenme terası, 240 adet soyunma dolabı ve 24 adet tuvalete sahiptir. Çeşitli su topu ve yüzme müsabakaları yapılmaktadır.

Olimpik havuzun hizmetleri içinde havuzun yakınında modern şekilde dizayn edilmiş 18 m. boyunda, 16m. eninde bir Kondisyon salonu ve 9m. boyunda, 6m. eninde Aerobik-step salonları, 10'ar kişilik iki adet sauna, bu saunalara bağlı olan 6 adet soyunma ve dinlenme odaları, boyu 6m., eni 2m., derinliği 1.70m. olan "şok havuzu " ile, profesyonel masör ve masözler tarafından masaj yapılan odalar bulunmaktadır. Bu bölümde, dinlenmiş olarak çıkan müşterilere, oturup istirahat edebilecek ve bir şeyler içecekleri bir "sauna bar servisi" bulunmaktadır.

Olimpik havuzda, Yükseliş Koleji yüzme takımında 64 lisanslı yarışmacı vardır. Faaliyete 1992 yılında geçilmiştir.,Ciddi bir çalışmanın neticesi olarak genç kızlarda Türkiye şampiyonluğu, yaş gruplarında Türkiye 3.'sü ve gençlerde Ankara 1.'si olup, Türk yüzme milli takımına 6 sporcu veren yüzme takımı 3. Uluslararası ve 14 Türkiye rekorunun sahibi yüzücüyü yetiştirmiştir.

Atlama Takımı: 1991 yılında faaliyete başlamıştır. Türkiye'deki dört takımdan birisidir. Atlama takımında 15 sporcu faaliyet gösterip, her yıl milli

takıma 3 sporcu verilmektedir. Bugüne kadar dokuz sporcu milli olma başarısını göstermiştir.

Su Topu Takımı: Mevcut sporcu sayısı 30 kişi olup, takım 2. Kümede Büyük Erkeklerde şampiyon olmuştur.

Sualtı Ragbisi: Bu spor altışar kişilik ekiplerle su altında, maske, palet, şnorkel gibi aletlerle oynanmaktadır. Oyunda kullanılan top negatif seviyededir. Ülkemizde İstanbul, Adana, Mersin, Trabzon ve Ankara'da takımlar vardır. Ragbi takımı bu yıl Türkiye ikincisi olmuştur.

Bu branşa ilgi duyan vatandaşlarımıza ücretli kurslar vererek hem bu sporu yaygınlaştırmaya çalışırken hem de profesyonel spor işletmeciliği yapmaktadır. Kurs, salı-perşembe günler 16.00-18.00 arası ve pazar günü 14.00-16.00 arasındadır. Kurs ücreti aylık ödenmektedir.

Monoplet: Dünyada son 15 yılda yapılmakta olan ve paletlerin şekli sayesinde kazandığı süratle ilgi çeken spor şeklidir. Takımda 12 sporcu olup, 6'sı milli sporcudur. Bay ve bayan takımları Türkiye şampiyonu olmuşlardır ve bu branşta 10 Türkiye rekoruna sahiptirler.

Bu dalda da kurslar verilmekte ve çalışmalar pazartesi-çarşamba 18.00-20.00, pazar 14.00-16.00 arası olup ücretlidir.

Balık Adam Yetiştirme Kursları: İki aylık dönemler halinde ve haftada 3 gün olup, günde 1 saat sınıf çalışmalarından sonra 1.5 saat havuz içi çalışma yapılmaktadır. Hafta sonları bir günde su kondisyonu ve pratik geliştirme yapılmaktadır. Kurs bitiminde açık denizde uygulama yapılmaktadır. Bu çalışmalar, Mayıs 1993 tarihinde başlamış ve bugüne kadar 5 dönem mezun verilmiştir. 1993-1994 yılında 60 balık adama bir yıldız balık ada brövesi almışlardır.

Kurs programı pazartesi-çarşamba-cuma günleri 19.00-21.30 arası ve hafta sonu çalışmaları 12.30-14.30 arasındadır. İki aylık ücretlidir.

Kursları; İsmail Bölükbaşı, Deniz Kuvvetlen Sualtı Komanda Birliği Üyesi, -Şener Teleri, özel eğitim görmüş Türkiye'nin ilk balık adamlarından, -Ergün Yürür, Sualtı sporu sorumlusu ve milli takım antrenörü eşliğinde verilmektedir.

Cankurtarma Eğitimi: Bu eğitim, haftada iki gün, salı-cuma günleri 20.00-21.30 arasında verilmektedir. Kurs sonunda cankurtaran brövesi verilmektedir.

Ücretler ve program toplu taleplere göre belirlenmektedir.

Yüzme takımının alt yapısını meydana getirmek için 9-10 yaş grubunda olan 35 sporcu çalıştırılmaktadır. Yarışma yaşı 11 olduğu için becerilerini geliştiren bu sporcular, müsabakaya hazır hale gelmektedirler. Ayrıca yüzme kurslarında 110 çocuk cumartesi ve pazar günler 14.00-16.00 arası çalışma yapmaktadır.

1991 yılında ilk kez bu tesislerde yetişkinlere yüzme kursu açılmıştır. Bugüne kadar 800 kişi bu kurslardan istifade etmiştir. Şu anda, 15 kişi kurslara kayıtlı durumdadır. Hafta sonu spor okulunda, "sömestr okulu" ve "yaşlılar spor okulu"nda özel dersler verilmekte, bu dersler tek kişilik, bire bir yapılmaktadır. Ücretli olup, ücretin yarısı hocaya aittir.

Tesislerin . kullanımı ve hizmet üretiminin çoğaltılması için yaz aylarında üç dönem olarak A, 4-7 yaş ve B, 7-14 yaş gruplarına Haziran-Temmuz, Temmuz-Ağustos ve Ağustos-Eylül aylarında yüzme dersleri verilmektedir. Bu kursların ücretleri A ve B grubu olarak ödenmektedir. Yaz okullarında, yüzme kurslarının dışında sutopu, buz pateni, tenis, basketbol, futbol, eğitsel oyunlar, bilgisayar oyunları, müzik, resim, el becerileri, film video gösterileri, atlı spor, binicilik ve geziler programa dahil olup, her gün öğle yemeği ve ikinci kahvaltısı verilmektedir. Çocuklar, servis taşıtları ile evlerinden alınmakta ve akşam iade edilmektedirler. Çocuklar, servis taşıtları ile evlerinden alınmakta ve akşam iade edilmektedirler: Dönem ücretli olup kardeşler için % 10, iki dönem devam edecekler için, % 10 ve Yükselişliler için % 5 indirim yapılmaktadır ve servis istemeyenlere indirimlidir.

Kış sezonlarında hafta sonu okulu olarak düzenlenen kurslarda basketbol, yüzme, tenis ve buz pateni, cumartesi-pazar saat 10.00-15.30 arası yapılmakta ve öğle yemeği ile ikinci kahvaltısı verilir servis hizmeti mevcuttur.

Ankara Özel Yükseliş Koleji spor tesisleri hem kamu tesisleri gibi hizmet üretmekte hem de bu hizmetlerini paraya dönüştüren işletme olması hasebiyle en güzel ve çarpıcı bir işletmecilik sergileyerek diğer kuruluşlara örnek teşkil etmektedir. Bu profesyonel kurs ve çalışmaların yanında olimpik havuzu, Petrol Ofisi yüzme takımında cumartesi-pazar günleri saat 8.00-10.00 arası kiraya verilmiştir. Haftanın 6 günü 15.30-17.00 saatleri arası okul takımı 150 sporcu ile altı kulvarı kullanmakta ve geri kalan iki kulvarı tesis üyeleri kullanmaktadır Böylece bu spor tesislerinde, gerçek işletmecilik anlayışına uygun olarak, tesisin

her saati dolu ve hizmet sunulun bir yaklaşım sergilenmektedir.

Kapalı Spor Salonu

Kapalı spor salonları, gerek değişik kademelerdeki eğitim yapılan içinde, gerekse doğrudan toplumun yararlanmasına dönük sosyal tesisler içinde yer alan önemli hacimler ya da özel yapı türleridir (Şerefhanoglu, 1989). Bu tesislerin program temelinde ise kullanıcıların gereksinimleri ve tesis işletmeciliğinin temel beklentileri önemli bir yer tutar. Bu arada, mekanları kullanacak insan faktörü için ergonomik yaklaşımlar, kullanım konforu, sağlık ve güvenlik prensiplerinin de gözetilmesi söz konusudur (Erkan, 1989).

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü tesisler dairesinin 1994'te yaptığı bir çalışma ile Türkiye'de toplam 1.676 spor tesisi olup bunun 492 adetinin spor salonu olduğu ve 450 bin lisanslı sporcunun büyük bir kısmı basketbol, boks, , jimnastik, eskrim, güreş, halter, hentbol, judo-karate, masa tenisi, taekwo-do, voleybol sporlarında yoğunlaştığına göre kapalı salonların önemi daha iyi anlaşılmaktadır (DPT, 1994:112).

Ankara Özel Yükseliş Koleji kapalı spor salonu iki katlı olup büyük saha boyu 110 m., eni 24 m., zemini sentetiktir. Ölçüler olimpik olup, çift katlı, 8000 kişilik seyirci kapasiteli türbünleri vardır. Salonda aynı anda kullanılabilir üç adet basketbol veya üç adet voleybol, üç adet tenisle bir adet hentbol sahası vardır. Salonda beş grup soyunma odası ve her grubun soyunma odasında 1 adet antrenör odası, 1 adet taktik odası, 1 adet soyunma odası ve 6 adet duş kabini bulunmaktadır. Salonda basketbol, voleybol, tenis ve hentbol müsabakaları yapılmaktadır, Şayet istenirse aynı anda basketbol, tenis ve voleybol müsabakaları da yapılabilir.

Alt salonun boyu 70 m., eni 16 m. ve iki tenis kortu, sekiz antrenman basketbol potası bulunmaktadır. Genel olarak bu salon, beden eğitimi etkinlikleri için öğrenciler tarafından kullanılmaktadır.

Özel Yükseliş Koleji olarak basketbolda 1. ligde kız, erkek, gençler, yıldızlar ve okullar takımı faaliyet göstermektedir. 80 sporcu mevcutlu takımın yanında 80 kursiyer sporcu da gelecek için çalıştırılmaktadır. Altı milli sporcuya sahip olan Yükseliş Koleji, Basketbol Takımı deplasmanlı ligde Play-off grubunda mücadele etmektedir. Sporda köklü bir geçmişi olan ve 1969'dan bugüne 19 branşta faaliyet gösteren Yükseliş Koleji, kulüp olarak voleybol, hentbol ve futbol şubelerini alt yapının yeterli

olmayışından feshettiklerini belirtmişlerdir. 1992'de yüzme takımı ile faaliyetlerini renklendirin işlerdir.

Buz Pateni Kursları: Pazartesi-çarşamba-cuma günleri saat 9.00-16.00 arası, salı-perşembe günleri saat 9.00-12.00 arası ve ikinci seans 13.00-16.00 arası yapılmakta, hafta sonları 15 kişilik gruplar halinde 9.00-12.30 ve 13.30-16.30 arasında çalışılmakta ve aylık on iki saatlik kurs ücretli ve 1 saatlik özel ders şeklinde ücretlidir. Geçtiğimiz yıllarda faaliyeti gösteren buz hokeyi ve paten takımının faaliyetlerini zeminin ve sahanın oyun kurallarına uygun olmaması nedeni ile yarışmacı yetiştiremedikleri ileri sürerek fesh etmişlerdir.

1995 yılında artistik cimnastik branşı faaliyeti başlamıştır. Oniki sporcusu olup bunun sekiz tanesi milli takımda yer almaktadır.

Kapalı spor salonunu karşılıklı anlaşma ile Eximbank Spor Kulübüne, çarşamba-cuma günleri 19.00-20.00 saatleri arası ve Sinko Amatör Kulübünün basketbol şubesine, perşembe-salı günleri saat 19.00-21.00 arası üst salonu kiralamışlardır. Ayrıca akşam 18.00-20.00 saatleri arası tenis kursiyerlerine ders verilmektedir.

Tenis Kursları: Kapalı spor salonunu hafta içi gündüz okul öğrencileri kullanmaktadırlar.

Kapalı spor salonu güzel bir konser salonu ve sahneye sahip olduğu için cumartesi-pazar günleri konserler için de kiralanmakta ve kış sezonu genelde dolu olmaktadır. Şayet konser yoksa, 13,30'dan akşam kapanışa kadar üyeler rezerv yaptırabilmektedir.

III. SONUÇ VE ÖNERİLER

Eskimiş ve işletilmeleri hantallaşmış merkezi otoriter yönetimler yavaş yavaş kendisini yerinden yönetim dediğimiz yarı özel veya tamamen özel yönetimlere terk etmektedir. 1994 yılı sonunda hükümetin almış olduğu kararlar KİT'ler ve bazı kamu kurumlarını özel şirketlere, sendika ve birliklere satarak yukarıda belirtilen görüşlerin doğruluğunu kanıtlamıştır. Bu durum, politikadan sanayiye, eğitime hatta spor tesislerine varıncaya kadar her kurumu ve birimi etkilemiştir.

Türkiye'de spor tesislerinin büyük bir çoğunluğu, kamu işletmelerine ait olduğu için, tesislerin bütün yükü devletin üzerindedir. Bilindiği gibi bu tesisler hizmet üretirler ve para kazanma gayeleri yoktur. Bu kuruluşların verimli çalışabilmesi, personelin insiyatifinde olmakta, bu yüzden trilyonlar değerindeki bu yatırımlar gerektiği gibi milletimize hizmet verememektedir. Bu nedenle, özel spor

tesisleri, 1986 tarihinde çıkarılan bir kanunla faaliyetlerine başlamıştır. Bu tesisler, ancak metropollerde kurulmakta ve sayıları her geçen gün artmaktadır.

Bu çalışmada özel bir spor tesisinin yönetimi ve faaliyetleri incelenerek, kamu kuruluşlarına örnek teşkil etmesi amaçlanmıştır. Bu nedenle, Özel Yükseliş Koleji Spor Tesisleri'ndeki yönetim, temizlik, program ve hizmetin bütün güne dağılımı, tesislerden optimum olarak faydalanılması vb. konular incelenmeye çalışılmıştır.

Özel Yükseliş Koleji Spor Tesisleri, çalışma kapasitesi, temizliği, yönetim düzeniyle gerçekten örnek alınacak bir tesistir. Yukarıda belirttiğimiz gibi üyelik aidatlarının pahalılığı fakir bir ülke olmamızdan dolayı, buradaki hizmetten belli bir azınlık istifade etmekte ve gelir getiremeyen veya altyapısı yeterli olmayan, geliri az veya riskli olan branşların faaliyeti durdurulmuştur. Temennimiz odur ki, bu branşların açılarak Türk sporuna hizmet vermeleridir. Şayet kapasite ve kadro yetersizliğinden kaynaklanıyorsa ek çalışmalarla büyümeye gidilmelidir.

Özel spor tesisleri ya devleti kredi imkanları ile veya yap, işlet devret modeli ile çoğaltılmalıdır. Fakat ülkemizdeki insanların çoğunluğunun gelir düzeyi dikkate alınarak, tesislerdeki hizmet üretimi belli bir ücrete bağlanmalıdır. Bu şekilde spor hizmet alanı genişletilebilir. Özel spor tesislerinin az olması nedeniyle rekabet yoktur. Bu yüzden aidatları yüksek olmakta ve belli bir kesime hizmet vermektedir.

KAYNAKLAR

Ekenci, G.(-1990). "Spor Tesisleri İşletmesinde Kamu Kuruluşlarının etkinliği" **Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Spor Bilimleri Dergisi**, 2:86-92.

Erkan, N.(1989). "Spor Tesislerinin Planlanmasında Kullanıcı Gereksinimlerinin Gözetilmesi, Hijyenik ve Ergonomik Yaklaşımlar" **Türkiye'de Spor Tesislerinde Genel Planlama Sorunları** İstanbul, Yıldız Üniversitesi Matbaası

Salman, M.(1992). "Ülkemizde Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne ait olan spor salonlarının kapasite ve dağılım yönünden değerlendirilmesi ve mevcut durumun tespiti", **2. Ulusal Spor Sempozyum Bildirileri** Ankara, Hacettepe Üniversitesi.

Şerefhanoglu, M.(1989). "Kapalı Spor Salonlarında Aydınlatma ve Mimari Biçimlenişine Etkisi", **Türk Spor Tesislerinde Genel Planlama Sorunları**. İstanbul, Yıldız Üniversitesi.

Şıpal, CM. (1987) **Herkes İçin Spor**, Ankara. Milli Eğitim Basımevi.

Timur, M. (1984) **İş Ölçümü İş Planlaması Verimlilik**. Ankara, Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü. -

Tosun, K. (1982). **İşletme Yönetimi**. Ankara, Olgaç Matbaası.

Resmi Gazete. (28 Mayıs 1986 tarih ve 19120 sayılı).

Baransel, A. (1979). **Çağdaş yönetimin Düşüncesinin Evrimi**, İstanbul, Fatih Matbaası

Can, H., Tuncer, D. Ve Ayhan, Y. (1984). **İşletme ve Yönetim**, Ankara Asımlar Matbaası.

Cemalcılar, B. Ve Arkadaşları (1985). **İşletmecilik Bilgisi**. Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Matbaası.

Demirci, N. (1986) **Sporda yönetim-Teşkilatlanma ve Organizasyon**. Ankara, Milli Eğitim Basımevi

Doğu, G. (1990). **"Spor Tesislerinin Planlanması" Spor Bilimleri 1. Ulusal Sempozyum Bildirisi**, Ankara, Hacettepe Üniversitesi

DPT.(1994).**Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı (1990-1994)** Ankara Başbakanlık Yayım ve Tescil dairesi Başkanlığı Yayım ve Basım Şube Müdürlüğü